NYBRO KOMMUN

2020-05-18

Skötselplan för park- och grönytor

Skötselbeskrivningar och koder

Antaget av: Samhällsbyggnadsnämnden 2014-06-10
Datum för revidering: SBN 2018-01-30
Ansvarig för revidering: Stadsmiljöenheten (Stadsmiljö & parker)
Diarienr: SP TS-2018-48

Medverkande tjänstemän

Politisk beställare
Teknik- och Samhällsbyggnadsnämnden

Tjänstemannabeställare
Marie Leandersson

Projektledare
Jonas Alborn

Projketgrupp
Thomas Bergström
Per Ahlgren
Steve Lindal
John Jensen
Leif Karlsson
Johan Nyd
Susanne Fransson
Roger Karlsson

Referensgrupp
Christer Thomasson
Liselott Lindkvist
Stefan Björn
Evelina Karlsson
Jonas Algotsson
Urban Lindahl

Styrgrupp
Marie Leandersson
Jonas Alborn
Jessica Dahl

Beskrivning

Skötslebeskrivningarna togs fram 2014 i ett led att utreda beställningsgången från planeringsenheten och Mark- och Serviceavdelningen. Skötselbeskrivningarna ska användas kopplat till kartmaterial och är en beskrivning av de skötselinsatser som beställs på de olika objekten och ytorna. Skötselbeskrivningarna är uppdelade i det som är förbeställt (FP) och det som beställs på avrop (AP). Kartmaterialet tas fram som betalningsunderlag av planeringsenheten med stöd av kommunens GIS-verktyg ”grönyta, park”.

Materialet är en bilaga till beslutad ”Riktlinje för skötsel av park- och grönytor”, TSN 2014-06-10

Materialet togs fram i samarbete mellan beställare och genomförare och är kodade för att kunna användas i kommunens GIS-system. Dokumentet är indelade i rubriker som följer upplägget i GIS-modulen ”Park- och grönyta”.

Dokumentet ska tillsammans med kartmaterial underlätta en långsiktig planering av park- och grönytorna och även underlätta för att konsekvenserna av denna planering blir tydlig.

Innehåll

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN		**FEL! BOKMÄRKET ÄR INTE DEFINIERAT.**
BESKRIVNING		3
GRÄS		6
G1	**PRYDNADSGRÄSMATTA**	6
G2	**BRUKSGRÄSMATTA**	7
G3	**HÖGVUXEN GRÄSYTA**	8
G4.1	**ÄNG – ETTÅRIG**	9
G4.2	**ÄNG – FLERÅRIG**	10
G4.3	**ÄNG – NATUR**	11
BUSKAR OCH HÄCKAR		12
B1	**PRYDNADSBUSKAGE**	12
B2	**BRUKSBUSKAGE**	13
B3	**FORMKLIPPTA BUSKAR OCH BUSKAGE**	14
B4	**FRIVÄXANDE HÄCK**	15
B5	**KLIPPT HÄCK**	16
TRÄD		17
T1	**PARK – OCH PRYDNADSTRÄD**	17
T2	**GATUTRÄD**	18
T3	**FORMKLIPPTA TRÄD**	19
T4	**HAMLADE TRÄD**	20
T5	**FRUKTTRÄD**	21
T6	**JULGRANAR**	22
T7	**LJUSTRÄD**	23
RABATTER		24
R1	**ETTÅRIG RABATT**	24
R2	**FLERÅRIG BLOMSTERLÖKSRABATT**	25
R3	**PERENNER**	26
R4	**ROSOR**	27
R5	**KLÄTTERVÄXT**	28
R6	**PLANTERINGSKÄRL**	29
VATTENANLÄGGNINGAR		30
V1	**BÄCKAR OCH SJÖAR**	30
V2	**BASSÄNGER OCH FONTÄNER**	31
V3	**BRYGGOR**	32
V4	**SPÄNGER**	33
V5	**BADTRAPPOR**	34
V6	**LIVRÄDDARUTRUSTNING**	35
V7	**DUSCHAR**	36
NATUR		37
N1	**NATURPARK – ÖPPEN**	37

N2	**NATURPARK – TRÄDBEVUXEN**	38
N3	**NATURPARK – TRÄDBEVUXEN LUND**	39
KULTUR		40
K1	**KULTURBYGGNADSVERK**	40
K2	**KONSTVERK**	41
MARKBELÄGGNING		42
M1	**ASFALT**	42
M2	**STEN OCH PLATTYTOR**	43
M3	**SINGELYTOR**	44
M4	**GRUSYTOR**	45
M5	**SANDYTA – STRID/ BAKBAR**	46
M6	**SANDYTOR - VÄXTER**	47
M7	**ARMERAT GRÄS**	48
M8	**GUMMIASFALT**	49
M9	**TRÄDÄCK**	50
M10	**BARKFLIS**	51
MARKUTRUSTNING		52
MA1	**CYKELSTÄLL**	52
MA2	**TRAPPOR**	53
MA3	**MUR**	54
MA4	**ALLMÄN UTRUSTNING**	55
MA6	**SANDLÅDOR FÖR HALKBEKÄMPNING**	56
MA7	**TOALETTER**	57
AVFALLSBEHÅLLARE		58
A1, A2	**PAPPERSKORGAR- PARK OCH GATA**	58
A3	**HUNDPÅSESTATION**	59
LEKPLATS		60
L1	**LEKPLATSUTRUSTNING**	60
L2	**SPORTUTRUSTNING**	61

Gräs

G1 Prydnadsgräsmatta

Definition: Kännetecknas av *gräsytor* i anläggningar med högt prydnadsvärde och hög skötselintensitet. De är inte avsedda att tåla lek och s*ka ge ett prydligt och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Samtliga synliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Klart 1/5	X	
Renhållning	Samtliga synliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort 1 gång/ månad under snöfri del av året.	X	
Gräsklippning/ putsning	Gräset får inte klippas kortare än 40 mm och inte överstiga 70 mm. Utförs med lämplig maskin 23 ggr/ säsong och görs en gång i veckan, v. 17 – 40 samt 2ggr lövtugg efter v. 40. Putsning utförs med början av 1:a klippningen och sedan varannan gång. Görs t.ex. runt staket, lyktstolpar, bänkar, papperskorgar, i kanter och slänter där gräsklippare inte kommer fram. Runt träd görs putsning för hand för att inte ringbarka stammarna	X	
Höststädning/ Lövhantering	Löven klipps/ lövtuggas successivt under hösten. Vid stora löv mängder tas löven bort för kompostering. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	
Lagningar av ytskikt	Skadade gräsytor ska lagas upp till 50 m²/ arbetsområde och år. Utförs med jordförbättring och reparationssådd	X	
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	
Kantskärning	Kantskärning utförs mot rabatt-, platt-, asfalt-, grus och liknande. Allt bortskuret fraktas bort		X
Bevattning	Utförs vid behov. Minst 2 ggr/ år. *Totalt funktionsansvar*	2 g	
Luftning och sanddressning	Utförs högst 1 gång vartannat år i samråd med beställaren		X

Gräs

G2 Bruksgräsmatta

Definition: Kännetecknas av *gräsytor* i parker, bostadsområden och skolor. De är avsedda att tåla lek och s*ka ge ett städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Samtliga synliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Klart 1/5	X	
Renhållning	Samtliga synliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort 1 gång/ månad under snöfri del av året.	X	
Gräsklippning/ putsning	Gräset får inte klippas kortare än 40 mm och inte överstiga 70 mm. Utförs med lämplig maskin 22 ggr/ säsong och görs var 8:e dag, v. 17 – 44 samt 2ggr lövtugg efter v. 40. Putsning utförs med början av 1:a klippningen och sedan var 3:e gång. Görs t.ex. runt staket, lyktstolpar, bänkar, papperskorgar, i kanter och slänter där gräsklippare inte kommer fram. Runt träd görs putsning för hand för att inte ringbarka stammarna	X	
Höststädning/ Lövhantering	Löven klipps/ lövtuggas successivt under hösten. Vid stora löv mängder tas löven bort för kompostering. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	
Lagningar av ytskikt	Skadade gräsytor ska lagas upp till 100 m²/ arbetsområde och år. Utförs med jordförbättring och reparationssådd	X	
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	
Blomsterlökar	Där det finns blomsterlökar ska bladverket först få vissna ned innan de klipps bort med gräsklippare. På våren gödslas t.ex. **Vårstjärna** i slingrande stråk med långtidsverkande fullgödselmedel, t.ex. Algomin, 4 kg/100 m² och utförs 1:a veckan i mars	X	

G3 Högvuxen gräsyta

Definition: Kännetecknas av *gräsytor* vid rest- och sidoytor samt kullar. Sköts med liten resursinsats för att motverka igenväxning. Kullarna är avsedda som pulkabackar vintertid. Ytorna kan också vara viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan samt ha ett naturligt estetiskt värde.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Renhållning	Samtliga synliga grenar, farliga stenar vid pulkaåkning, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Utförs 1 ggr/ år, i maj. Städning vintertid utförs vid behov	X	
Slaghackning	Ytan ska vara jämnt klippt. Utförs jämnt fördelade 2 ggr/ år i juni, och september. Större ansamlingar avslaget gräs avlägsnas helt från området	2g	
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	
Putsning	Utförs t.ex. runt staket, lyktstolpar, bänkar, papperskorgar, i kanter och slänter där gräsklippare inte kommer fram. Runt träd görs putsning för hand för att inte ringbarka stammarna	X	
Blomsterlökar	Där det finns blomsterlökar ska bladverket först få vissna ned innan de klipps bort med slaghack	X	

Gräs

G4.1 Äng – ettårig

Definition: Kännetecknas av *en **annuell äng*** i anläggningar med olika funktioner och ***karaktärsskapande skönhetsvärden.*** De förekommer i ett *rumsligt tema* tillsammans med parkträd. De fröar av sig varje säsong, men behöver sås extra under våren för att verka optimalt och hämma intrång av flerårigt ogräs. *De är också viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. Ängen ska ge intryck av äldre kulturmiljö fast med extra lång och färgstark blomningstid.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Slåtter	Slagning sker med klippande aggregat vid marknivå efter blomning och frösättning. Det utförs i slutet av oktober eller tidigare vid ev. utbredda frostskador. Slåttermaterialet avlägsnas helt från ängsområdet	X	
Säsongsstädning	Samtliga synliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort 1 gång/ månad från april till oktober. Städning vintertid utförs efter behov	X	
Gödsling/ kalkning	Ytorna gödslas med långtidsverkande kalkbaserat fullgödselmedel, t.ex. **Algomin**, 2 kg/100 m². Utförs 2ggr/ år - 1:a veckan i mars och 1:a veckan i juni.		X
Harvning/ luckring	Blomsterängsytorna harvas utifrån en arbetsmaskin som inte beträder ängsytorna utan som förs fram på asfalterade gång- och cykelvägarna intill. Alternativt i samråd med beställaren bearbetas jorden med maskinkultivator för att göra jorden porös och genomsläpplig samt hämma ogrästillväxt		X
Bevattning	Utförs innan kompletteringssådd och därefter **tre veckor i följd.** Bevattning sker sedan förebyggande inför torrperioder från utplacerade brunnar med vattenspridare som når hela området. Under juni och juli utförs bevattning minst en gång i veckan.	X	
Komplettering sådd	Sådd utförs 1:a veckan i april efter beställning		X
Gallervält	Efter sådden gallervälts samtliga blomsterängsytor		X
Ogräsrensning	Utförs i samråd med beställaren, t.ex. vid okontrollerad spridning av ogräs		X
Kantgrusning och harvning	Grusning och harvning i 30 cm breda kanter runt ängsytorna görs senast sista veckan i april	X	
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	
Jordkomplettering	Kompletteringar görs i samråd med beställare		X

Gräs

G4.2 Äng – flerårig

Definition: Kännetecknas av *en **flerårig äng*** i anläggningar med olika funktioner och ***karaktärsskapande skönhetsvärden.*** De förekommer i ett *rumsligt tema* ibland tillsammans med parkträd. *De är också viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. Ängen ska ge intryck av äldre kulturmiljö fast med extra lång och färgstark blomningstid.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Slåtter	Slagning sker med klippande aggregat vid marknivå efter blomning och frösättning. Det utförs i slutet av oktober eller tidigare vid ev. utbredda frostskador. Slåttermaterialet får fröa av sig en vecka och att det sedan avlägsnas helt från ängsområdet	X	
Säsongsstädning	Samtliga synliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort 1 gång/ månad från april till oktober. Städning vintertid utförs efter behov	X	
Gödsling/ kalkning	Ytorna gödslas med långtidsverkande kalkbaserat fullgödselmedel, t.ex. **Algomin**, 2 kg/100 m². Utförs 2ggr/ år - 1:a veckan i mars och 1:a veckan i juni.		X
Harvning/ luckring	Blomsterängsytorna harvas utifrån en arbetsmaskin. I samråd med beställaren bearbetas jorden med maskinkultivator för att göra jorden porös och genomsläpplig samt hämma ogrästillväxt		X
Bevattning	Utförs innan kompletteringssådd och därefter **tre veckor i följd.** Bevattning sker sedan förebyggande inför torrperioder från utplacerade brunnar med vattenspridare som når hela området. Under juni och juli utförs bevattning minst en gång i veckan.		X
Komplettering sådd	Sådd utförs 1:a veckan i april efter beställning		X
Gallervält	Efter sådden gallervälts samtliga blomsterängsytor		X
Ogräsrensning	Utförs i samråd med beställaren, t.ex. vid okontrollerad spridning av ogräs		X
Kantgrusning och harvning	Grusning och harvning i 30 cm breda kanter runt ängsytorna görs senast sista veckan i april		X
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	
Jordkomplettering	Kompletteringar görs i samråd med beställare		X

Gräs

G4.3 Äng – natur

Definition: Kännetecknas av *en **flerårig naturäng*** som har hävdas långt tillbaka i tiden. *De är viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. Ängen ska ge intryck av äldre kulturmiljö.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Slåtter	Slagning sker med klippande aggregat vid marknivå efter blomning och frösättning. Det utförs i slutet av oktober eller tidigare vid ev. utbredda frostskador. Slåttermaterialet får fröa av sig en vecka och att det sedan avlägsnas helt från ängsområdet	X	
Säsongsstädning	Samtliga synliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort 1 gång/ månad från april till oktober. Städning vintertid utförs efter behov	X	
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	

Buskar och häckar

B1 Prydnadsbuskage

Definition: Kännetecknas av ***friväxande*** buskar i anläggningar med olika funktioner och *karaktärsskapande skönhetsvärden*. De förekommer oftast i ett *rumsligt tema* tillsammans med andra växter. De kan *stå ensamma, växa i grupp eller växa i yttäckande buskage*. De kan vara viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Underhåll- och etableringsbeskärning	Arbetet ska utföras efter anläggningens tema och för att artens på sikt ska behålla sin karaktär. Underhålls-beskärning avgörs utifrån artens blomningstid och förmåga till skottutveckling. Avklippta växtdelar fraktas bort	X	
Vårstädning	Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned. Klart 1/5	X	
Höststädning	Samtliga löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort.	X	
Vintertid	Ska hållas fria från snöhögar med utsatta snökäppar	X	
Marktäckande växter	T.ex. **murgröna.** Ogräsrensning ska utföras så att det ytliga rotsystemet inte skadas.	X	
Blomsterlökar	Där det finns blomsterlökar ska bladverket först få vissna ned innan de klipps bort	X	
Luckring	I samråd med beställaren bearbetas jorden med maskinkultivator för att göra jorden porös och genomsläpplig samt hämma ogrästillväxt		X
Ogräsrensning	Planteringsytor och fogar mellan kantstöd rensas manuellt från ogräs. Rensning utförs för hand runt stammar för att inte skada barken med vassa redskap. Längre ifrån stammarna kan skyffeljärn eller kultivatorhacka användas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs 4 ggr/ år	4g	
Siktbeskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs i samråd med beställaren		X
Marktäckning	Barkmull läggs med 10 cm tjockt lager		X
Växtkomplettering	Utförs i samråd med beställaren		X
Jordkomplettering	Rotogräsfri jord läggs 15 cm tjockt på ytorna enligt anläggnings-AMA och blandas med befintlig jord.		X

Buskar och häckar

B2 Bruksbuskage

Definition: Kännetecknas av ***friväxande*** buskar i anläggningar med funktioner för rest- och sidoytor där de används för att sluta, fylla ut och täcka ytan samt för lä, rumsavgränsning och lek**.** De kan *stå ensamma, växa i grupp eller växa i yttäckande buskage*. De kan vara viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Underhåll- och etableringsbeskärning	Arbetet ska utföras efter anläggningens tema och för att artens på sikt ska behålla sin karaktär. Tiden för beskärningen avgörs utifrån artens blomningstid och förmåga till skottutveckling. Avklippta växtdelar fraktas bort	X	
Vårstädning	Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned. Klart 1/5	X	
Höststädning	Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned	X	
Vintertid	Ska hållas fria från snöhögar med utsatta snökäppar	X	
Marktäckande växter	Ogräsrensning ska utföras så att det ytliga rotsystemet inte skadas. Barkmull läggs ut som marktäckning för murgröna	X	
Blomsterlökar	Där det finns blomsterlökar ska bladverket först få vissna ned innan de klipps bort	X	
Luckring	I samråd med beställaren bearbetas jorden med makinkultivator för att göra jorden porös och genomsläpplig samt hämma ogrästillväxt		X
Ogräsrensning	Planteringsytor och fogar mellan kantstöd rensas manuellt från ogräs. Rensning utförs för hand runt stammar för att inte skada barken med vassa redskap. Längre ifrån stammarna kan skyffeljärn eller kultivatorhacka användas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs 4 ggr/ år	4g	
Siktbeskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs i samråd med beställaren		X
Marktäckning	Barkmull läggs med 10 cm tjockt lager		X
Växtkomplettering	Utförs i samråd med beställaren		X
Jordkomplettering	Rotogräsfri jord läggs 15 cm tjockt på ytorna enligt anläggnings-AMA och blandas med befintlig jord.		X

Buskar och häckar

B3 Formklippta buskar och buskage

Definition: Kännetecknas av ***formklippta*** buskar i anläggningar med olika funktioner och *karaktärsskapande skönhetsvärden*. De förekommer oftast i ett *stiliserat rumsligt tema* tillsammans med andra växter. De kan *stå ensamma, växa i grupp eller växa i yttäckande buskage*. De kan vara viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Formklippning	Yttäckande buskage av **buxbom, idegran** och **azaleor** formklipps i mjuka övergångar. Arbetet utförs under 1:a veckan i juni, där nya årsskott halveras eller följer tidigare klippning. Form-beskärning av solitära buskar gäller främst vinter-gröna buskar som t.ex. **liguster** och **klot av järnek**. Avklippta växtdelar fraktas bort	X	
Vårstädning	Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned. Klart 1/5	X	
Höststädning	Samtliga löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort.	X	
Vintertid	Buskar ska hållas fria från snöhögar med snökäppar	X	
Marktäckande växter	Ogräsrensning ska utföras så att det ytliga rotsystemet inte skadas. T.ex. **murgröna.**	X	
Blomsterlökar	Där det finns blomsterlökar ska bladverket först få vissna ned innan de klipps bort	X	
Luckring	I samråd med beställaren bearbetas jorden med maskinkultivator för att göra jorden porös och genomsläpplig samt hämma ogrästillväxt		X
Kalkning	Ytorna kalkas med 5 kg/100 m² under vårvintern		X
Gödsling	På våren förs marktäckning åt sidan och ytorna gödslas med klorfritt fullgödselmedel, 2 kg/100 m²		X
Ogräsrensning	Planteringsytor och fogar mellan kantstöd rensas manuellt från ogräs. Rensning utförs för hand runt stammar för att inte skada barken med vassa redskap. Längre ifrån stammarna kan skyffeljärn eller kultivatorhacka användas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs 4 ggr/ år	4g	
Siktbeskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs i samråd med beställaren		X
Marktäckning	Barkmull läggs med 10 cm tjockt lager		X
Växtkomplettering	Utförs i samråd med beställaren		X
Jordkomplettering	Rotogräsfri jord läggs 10 cm tjockt, enligt anläggnings-AMA på ytor av **buxbom** i maj månad		X

Buskar och häckar

B4 Friväxande häck

Definition: Kännetecknas av ***friväxande*** buskar av samma sort i högst två rader i bredd i anläggningar med funktioner främst som *avgränsningar och inramningar. Ska ge städat och vårdat intryck. De kan också vara viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Underhållsbeskärning och etablering- och uppbyggnadsbeskärning	Arbetet ska utföras efter anläggningens tema och för att artens på sikt ska behålla sin karaktär. Etablerings- och uppbyggnadsbeskärning ska utföras efter artens egenskaper om genomgående stam eller flera grenar från basen. Underhållsbeskärning avgörs utifrån artens blomningstid och förmåga till skottutveckling. Avklippta växtdelar fraktas bort	X	
Siktbeskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs i samråd med beställaren		X
Vårstädning	Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned. Klart 1/5	X	
Höststädning	Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned	X	
Vintertid	Ska hållas fria från snöhögar med utsatta snökäppar	X	
Luckring	I samråd med beställaren bearbetas jorden med maskinkultivator för att göra jorden porös och genomsläpplig samt hämma ogrästillväxt		X
Ogräsrensning	Planteringsytor och fogar mellan kantstöd rensas manuellt från ogräs. Rensning utförs för hand runt stammar för att inte skada barken med vassa redskap. Längre ifrån stammarna kan skyffeljärn eller kultivatorhacka användas. Jordytan skyfflas där till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs **2 ggr/ år** i maj resp. augusti	2g	X
Marktäckning	Barkmull läggs med 10 cm tjockt lager 1gg/ år	X	
Växtkomplettering	Utförs i samråd med beställaren		X

Buskar och häckar

B5 Klippt häck

Definition: Kännetecknas av ***klippta*** buskar av samma sort i anläggningar med funktioner främst för *arkitektoniska avgränsningar och inramningar. Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Underhållsklippning och etablering- och uppbyggnadsbeskärning	Etablerings- och uppbyggnadsbeskärning ska utföras efter anläggningens tema och efter artens egenskaper om genomgående stam **t.ex. avenbok** eller flera grenar från basen. Den utvuxna häcken beskärs efter bestämd profil och får inte avvika mer än 10 cm på en 10 m sträcka. Toppens bredd får aldrig vara större än basens bredd. Sommarklippning utförs under 1:a halvan av juni och sedan vid behov beroende på häckens växtkraft fram t.o.m. augusti. Häcken ska vara fri från avklippta växtdelar som samlas ihop och fraktas bort. Justeringar vintertid görs i samråd med enhetsansvarig.	X	
Siktbeskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs i samråd med beställaren		X
Vårstädning	Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Klart 1/5	X	
Höststädning	Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned	X	
Vintertid	Ska hållas fria från snöhögar med utsatta snökäppar	X	
Luckring	I samråd med beställaren bearbetas jorden med handkultivator för att göra jorden porös och genomsläpplig samt hämma ogrästillväxt		X
Ogräsrensning	Planteringsytor och fogar mellan kantstöd rensas manuellt från ogräs. Rensning utförs för hand runt stammar för att inte skada barken med vassa redskap. Längre ifrån stammarna kan skyffeljärn eller kultivatorhacka användas. Jordytan skyfflas där till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i samband med häckklippning 1 ggr/ år	1g	X
Marktäckning	Barkmull läggs med 10 cm tjockt lager 1gg/ år	X	
Växtkomplettering	Utförs i samråd med beställaren		X

Träd

T1 Park – och prydnadsträd

Definition: Kännetecknas av ***friväxande*** träd i gräsytor eller i anläggningar med olika funktioner och *karaktärsskapande skönhetsvärden*. De kan *stå ensamma eller växa i grupp*. De är viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Uppbyggnad- och etableringsbeskärning	Arbetet utförs av beskärningsutbildad personal och för arten lämpligt sätt 1 gång/ år på träd som stått på platsen mindre än 10 år. Avklippta grenar fraktas bort	X	
Underhållsbeskärning	Utförs av beskärningsutbildad personal och för arten lämpligt sätt 1 gång/ år, inkluderar borttagning av döda grenar. Avklippta grenar fraktas bort	X	
Föryngringsbeskärning	Utförs på träd i samråd/beställning av enhetsansvarig		X
Siktbeskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs i samråd med beställaren		X
Borttagning årsskott	Årsskott på stammar tas bort under sommaren	X	
Nedtagning och trädersättning	Nedtagning, bortforsling, stubbfräsning, återställning och ersättning i samband med träd görs efter beställning av enhetsansvarig		X
Uppbindning och stagning	Störar och uppbindning tas bort efter 5 år. Kontroll och justering görs vår och höst	X	
Säsongsstädning	Samtliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned	X	
Vintertid	Små träd ska hållas fria från snötyngd på grenar	X	
Gödsling och bevattning	För träd som stått på platsen i mindre än 3 år används 1-2‰ flytande näring; N 51 %, P 10 % och K 43 % med mikronäring vid varje bevattningstillfälle i 75 l säck eller motsvarande. För högstam 20 cm och uppåt används 2 st. vattensäckar/ träd. Utförs 1 gång i veckan från april till augusti	X	
Ogräsrensning/ ögon	Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Ögon tas bort på stammar ovan jord med sekatör eller under jord med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas där till ett djup av minst 3 cm. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i augusti	1g	

Träd

T2 Gatuträd

Definition: Kännetecknas av ***friväxande*** träd i hårdgjorda miljöer som t.ex. gator, torg och bostadsgårdar. De kan *stå ensamma, i rad eller i grupp*. Gatuträdens gröna struktur ramar in och mjukar upp gatunätet i staden samt förbättrar lokalklimatet. De kan också fungera som naturliga korridorer för bl.a. insekts- och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Uppbyggnad- och etableringsbeskärning	Arbetet utförs av beskärningsutbildad personal och för arten lämpligt sätt 1 gång/ år på träd som stått på platsen mindre än 10 år. Avklippta grenar fraktas bort	X	
Underhållsbeskärning	Arbetet utförs av beskärningsutbildad personal och för arten lämpligt sätt 1 gång/ år, inkluderar borttagning av döda grenar. Avklippta grenar fraktas bort	X	
Föryngringsbeskärning	Utförs på träd i samråd och beställning av enhetsansvarig		X
Beskärning över gång- och körbana	Över gångbana tas växtlighet bort upptill 2,5 m och över körbana upptill 4,6 m	X	
Borttagning årsskott	Årsskott på stammar tas bort under sommaren	X	
Nedtagning och trädersättning	Nedtagning, bortforsling, stubbfräsning, återställning och ersättning i samband med träd görs efter beställning av enhetsansvarig		X
Uppbindning och stagning	Störar och uppbindning tas bort efter 5 år. Kontroll och justering görs vår och höst	X	
Säsongsstädning	Samtliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned	X	
Vintertid	Små träd ska hållas fria från snötyngd på grenar	X	
Gödsling och bevattning	För träd som stått på platsen i mindre än 3 år används 1-2‰ flytande näring; N 51 %, P 10 % och K 43 % med mikronäring vid varje bevattningstillfälle i 75 l säck eller motsvarande. För högstam 20 cm och uppåt används 2 st. vattensäckar/ träd. Utförs 1 gång i veckan från april till augusti	X	
Ogräsrensning/ ögon	Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Ögon tas bort på stammar ovan jord med sekatör eller under jord med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas där till ett djup av minst 3 cm. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i augusti	1g	

Träd

T3 Formklippta träd

Definition: Kännetecknas av ***formklippta*** träd i hårdgjorda miljöer som t.ex. gator, torg och bostadsgårdar eller i anläggningar med olika funktioner och *karaktärsskapande skönhetsvärden*. De kan *stå ensamma, i rad eller i grupp*. Gatuträdens gröna struktur binder samman och mjukar upp gatunätet i staden samt förbättrar lokalklimatet. De kan också fungera som naturliga korridorer för bl.a. insekts- och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Formklippning	Arbetet utförs av beskärningsutbildad personal och för arten lämpligt sätt 1gång/ år på **t.ex. lindar i alléer samt storvuxna bonsaitallar,** där barrens årsskott halveras och vartannat år på **t.ex. pyramidalmar i alléer**. Borttagning av döda grenar görs under säsong. Avklippta grenar tas bort	X	
Borttagning årsskott	Årsskott på stammar tas bort under sommaren	X	
Nedtagning och trädersättning	Nedtagning, bortforsling, stubbfräsning, återställning och ersättning i samband med träd görs efter beställning av enhetsansvarig		X
Uppbindning och stagning	Uppbindningsanordningar för **t.ex. storvuxen bonsaitall** tas bort efter 5 år. Kontroll och justering görs vår och höst. Klart 10/6 och 31/10	X	
Säsongsstädning	Samtliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned	X	
Vintertid	Små träd ska hållas fria från snötyngd på grenar	X	
Gödsling och bevattning	För träd som stått på platsen i mindre än 3 år används 1-2‰ flytande näring; N 51 %, P 10 % och K 43 % med mikronäring vid varje bevattningstillfälle i 75 l säck eller motsvarande. För högstam 20 cm och uppåt används 2 st. vattensäckar/ träd. Utförs 1 gång i veckan från april till augusti	X	
Ogräsrensning/ ögon	Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Ögon tas bort på stammar ovan jord med sekatör eller under jord med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas där till ett djup av minst 3 cm. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i augusti	1g	

Träd

T4 Hamlade träd

Definition: Kännetecknas av ***kronföryngrade*** träd utfört enligt kulturhistorisk tradition. De kan *stå ensamma, i rad eller i grupp*. De är också viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Beskärning genom hamling	Arbetet utförs av beskärningsutbildad personal på endast traditionsenligt använda trädarter. Alla grenar i kronan beskärs så att endast en stubbe återstår minst 1,5 m upp på stammen. Beskärning görs varje eller vartannat år. Dragskott ska finnas kvar och ha en längd av 2-3 dm. Avklippta grenar fraktas bort	X	
Nedtagning och trädersättning	Nedtagning, bortforsling, stubbfräsning, återställning och ersättning i samband med träd görs efter beställning av enhetsansvarig		X
Uppbindning och stagning	Uppbindningsanordningar tas bort efter 5 år. Kontroll och justering görs vår och höst	X	
Vintertid	Små träd ska hållas fria från snötyngd på grenar	X	
Gödsling och bevattning	För träd som stått på platsen i mindre än 3 år används 1-2‰ flytande näring; N 51 %, P 10 % och K 43 % med mikronäring vid varje bevattningstillfälle i 75 l säck eller motsvarande. För högstam 20 cm och uppåt används 2 st. vattensäckar/ träd. Utförs 1 gång i veckan från april till augusti	X	
Ogräsrensning/ ögon	Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Ögon tas bort på stammar ovan jord med sekatör eller under jord med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas där till ett djup av minst 3 cm. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i augusti	1g	

Träd

T5 Fruktträd

Definition: Kännetecknas av ***fruktbärande*** träd i gräsytor eller i anläggningar för *blomrik prydnad, undervisning och allmän förtäring.* De kan *stå ensamma, i rader eller i grupp*. De är också viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Uppbyggnad- och etableringsbeskärning	Arbetet utförs av beskärningsutbildad personal och för arten lämpligt sätt 1 gång/ år på träd som stått på platsen mindre än 10 år. Avklippta grenar fraktas bort	X	
Underhållsbeskärning	Utförs av beskärningsutbildad personal och för arten lämpligt sätt 1 gång/ år, inkluderar borttagning av döda grenar. Avklippta grenar fraktas bort	X	
Föryngringsbeskärning	Utförs på träd i samråd/beställning av enhetsansvarig		X
Siktbeskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs i samråd med beställaren		X
Nedtagning och trädersättning	Nedtagning, bortforsling, stubbfräsning, återställning och ersättning i samband med träd görs efter beställning av enhetsansvarig		X
Uppbindning och stagning	Uppbindningsanordningar tas bort efter 5 år. Kontroll och justering görs vår och höst	X	
Vintertid	Små träd ska hållas fria från snötyngd på grenar	X	
Gödsling och bevattning	För träd som stått på platsen i mindre än 3 år används 1-2‰ flytande näring; N 51 %, P 10 % och K 43 % med mikronäring vid varje bevattningstillfälle i 75 l säck eller motsvarande. För högstam 20 cm och uppåt används 2 st. vattensäckar/ träd. Utförs 1 gång i veckan från april till augusti	X	
Ogräsrensning/ ögon	Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Ögon tas bort på stammar ovan jord med sekatör eller under jord med skyffeljärn eller kultivatorhacka. Jordytan skyfflas där till ett djup av minst 3 cm. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i augusti	1g	

Träd

T6 Julgranar

Definition: Kännetecknas av årligen utplacerade ***belysta julgranar*** på torg och i gräsytor *för prydnad, julstämning och tradition. Ska ge funktionellt och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Uppsättning/ Nedtagning	Julgranarna sätts upp och kläds med belysning och dylikt veckan innan advent. Veckan efter tjugondedag Knut tas granen bort om inget annat meddelas	X	
Tillsyn	Tillsyn av granarna sker en gång/ vecka under perioden. Granarna ska stå stabilt förankrade och alla lampor ska vara i funktion	X	

Träd

T7 Ljusträd

Definition: Kännetecknas av ***belysta*** träd i stadsmiljöer *för prydnad, julstämning och tradition. Ska ge funktionellt och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tändning/ släckning	Belysning tänds veckan innan advent. Veckan efter tjugondedag Knut släcks allt ned om inget annat meddelas	X	
Tillsyn	Tillsyn av ljusträden sker en gång/ vecka under perioden. Alla lampor ska vara i funktion	X	

Rabatter

R1 Ettårig rabatt

Definition: Kännetecknas av ***ettåriga utplanteringsväxter som t.ex. sommarblommor, grönsaker, knölar och blomsterlökar*** och sätts i rabatter samt gräsytor. *Beställaren komponerar varje år ett unikt blomsterprogram till årets planteringar. Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Plantering, sättning och gödsling	Utförs 3 ggr/ år. Blomsterlökar sätts ut 2:a veckan i oktober och blommar till våren. Penséer planteras ut i slutet av mars. De övriga växtslagen planteras ut 1:a veckan i juni och 1:a veckan i oktober. I samband med växtbyte i rabatter städas ytan från främmande föremål, grenar, döda växter och löv som fraktas bort. Rabatterna luckras med maskinkultivator för att göra jorden porös och genomsläpplig samt hämma ogrästillväxt. Ny Rotogräsfri jord enligt anläggnings-AMA, ersätter den gamla jorden till ett djup av 20 cm. *Beställaren upphandlar och beställer allt material utom maskiner, utrustning och arbetskläder samt överlämnar arbetsritning till utföraren som med lämplig utrustning och arbetskraft utför arbetet.* ***Vår:*** Gödsling och ev. utplantering i samtliga rabatter ***Sommar:*** Vårblommor och blomsterlökar tas bort samt byte av jord och luckring. Sommarens växter planteras ut. ***Höst:*** Sommarens växter tas bort. Jorden luckras och fylls på med ny jord. Blomsterlökar sätts och höstens växter planteras.	X	
Tillsyn och åtgärd	Tillsyn och åtgärd utförs en gång varannan vecka under säsong. Åtgärder: – Ogräsrensning sker manuellt – Putsning av vissna växter – *Utbyte av skadade växter i samråd med beställare* – Blasten hos lökar tas bort – Stagning och uppbindning vid behov – Skräp och andra främmande föremål avlägsnas	X	X
Bevattning	Vår- och sommarblommor vattnas 1 gång/ vecka beroende på nederbörd. Övriga vid behov	X	

Rabatter

R2 Flerårig blomsterlöksrabatt

Definition: Kännetecknas av ***fleråriga blomsterlökar*** som sätts i gräsytor efter *uppgjord plan. Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Gödsling och nedklippning	***Vår:*** På våren gödslas slingrande stråk av **Vårstjärna** med långtidsverkande fullgödselmedel, **t.ex. Algomin**, 4 kg/100 m² och utförs 1:a veckan i mars. När blasten från blomsterlökarna har vissnat ned , klipps ytan ned med gräsklippare och sköts därefter som en bruksgräsmatta. ***Sommar:*** Gräsklippning ***Höst:*** Gräsklippning	X	
Tillsyn och åtgärd	Tillsyn och åtgärd utförs en gång under våren och vid gräsklipning. Åtgärder: – *Nysättning av lökar görs i samråd med beställare* – Skräp och andra främmande föremål avlägsnas	X	X

Rabatter

R3 Perenner

Definition: Kännetecknas av ***fleråriga*** örter och gräs i anläggningar med olika funktioner och *karaktärsskapande skönhetsvärden*. De förekommer oftast i ett *stiliserat rumsligt tema* tillsammans med andra växter. *De står som solitärer gruppvis eller satta i fält.* De kan vara viktiga vid sök av föda för insekts -och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Utförs så fort marken torkat upp och är fria från snö och is. Jorden luckras och jämnas till. Eventuellt ogräs avlägsnas. Vissna bestånd klipps ned till backen, gäller även samtliga gräs som **t.ex. miscanthusgräs, storfryle och tuvrör.** Samtliga främmande föremål, döda växtdelar och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned. Klart 1/4	X	
Höststädning och vintertäckning	Samtliga stora högar av löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Mindre mängder löv kan lämnas kvar.	X	
Blomsterlökar	Där det finns blomsterlökar ska bladverket först få vissna ned innan de klipps bort	X	
Gödsling	Samtliga planteringar som **t.ex. prydnadstimjan** på sandytor och **prydnadsgräs** i klippskrevor, gödslas med Algomin trädgårdsgödsel eller NPK 11-5-18, 1dl/m². Utförs 1:a veckan i mars och 1:a veckan i juni. För rabatter med **månadssmultron** tillförs väl brunnen kogödsel och utförs senast 1/4	X	
Ogräsrensning och putsning	Planteringsytor och fogar mellan kantstöd rensas manuellt från ogräs. Rensning utförs för hand vid växtbasen för att inte skada med vassa redskap. Längre ifrån växtbasen kan skyffeljärn eller kultivatorhacka användas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. I samband med ogräsrensning putsas överblommande blommor bort. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i maj respektive augusti. **7 ggr/ år**	7g	X
Jord-/ sandkomplettering	Rotogräsfri jord läggs 1,5 till 3 cm tjockt på ytor där perenner växer i jord. *Sandiga ytor* fylls på med samma sorts sand vid behov. Tjocklek på jorden är beroende på sort. Utförs 1:a veckan i maj och görs i samråd med beställare		X
Bevattning	Bevattning sker förebyggande vid väntad långvarig torka	2g	X
Växtkomplettering och delning	Utförs i samråd med beställaren. Delning görs vid behov antingen på våren eller hösten		X

Rabatter

R4 Rosor

Definition: Kännetecknas av ***rabattrosor*** som är polyantharosor och storblommiga rosor. De ska ge rik blomning och inneha höga skönhetsvärden. De förekommer oftast tillsammans med andra växter *gruppvis eller satta i fält.* De kan vara viktiga vid sök av föda för insekts -och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Utförs så fort marken torkat upp och är fria från snö och is. Jorden luckras och *uppkupad* jord jämnas till. Eventuellt ogräs avlägsnas. Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort.	X	
Höststädning och vintertäckning/ kupning	Samtliga stora högar av löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Mindre mängder löv kan lämnas kvar. *Jorden kupas upp* runt rothalsarna. Död ved avlägsnas	X	
Beskärning	Beskärningen av rabattrosorna görs under våren när björkar i närheten visar utslagna bladknoppar i storlek av ”musöron”. Korta in samtliga skott till ca 10 cm	X	
Blomsterlökar	Där det finns blomsterlökar ska bladverket först få vissna ned innan de klipps bort	X	
Gödsling	Samtliga planteringar gödslas vartannat år med hönsgödsel, 5dl/ m² respektive vartannat år med NPK 11-5-18, 1dl/m². Klart 1/4	X	
Ogräsrensning och putsning	Planteringsytor och fogar mellan kantstöd rensas manuellt från ogräs. Rensning utförs för hand vid växtbasen för att inte skada med vassa redskap. Längre ifrån växtbasen kan skyffeljärn eller kultivatorhacka användas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. I samband med ogräsrensning putsas överblommande blommor bort. Nedskräpade hårdgjorda ytor sopas. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i maj respektive augusti. **6 ggr/ år**	6g	X
Jordkomplettering	Väl brunnen kogödsel läggs vartannat år på rabattens yta med en tjocklek på 3 cm för att ge friskare jord. Görs i samråd med beställare. Klart 1/4		X
Bevattning	Bevattning sker förebyggande vid väntad långvarig torka		X
Växtkomplettering	Utförs i samråd med beställaren		X

Rabatter

R5 Klätterväxt

Definition: Kännetecknas av ***klängande och klättrande*** växter i anläggningar som täcks av blad och blommor. De kan *stå ensamma eller i grupp* och mjukar upp väggar, tak och golv. De kan också vara viktiga biotoper för insekts - och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Underhåll- och etableringsbeskärning	Arbetet ska utföras efter anläggningens tema och för att artens på sikt ska behålla sin karaktär. Underhålls-beskärning avgörs utifrån artens blomningstid och förmåga till skottutveckling. Avklippta växtdelar fraktas bort	X	
Föryngringsbeskärning	Utförs i samråd och beställning av enhetsansvarig		X
Siktbeskärning	Siktbeskärning vid utfarter, p-platser och fönster utförs i samråd med beställaren		X
Borttagning av vildskott	Vildskott från rotstammar tas bort under sommaren	X	
Uppbindning	Kontroll och justering görs vår och höst	X	
Säsongsstädning	Samtliga grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv kan myllas ned	X	
Gödsling och bevattning	Gödsling utförs med fullgödselmedel 1 gång vartannat år. För större inköpta klätterväxter **t.ex. Blåregn** som stått på platsen i mindre än 3 år används 1 ‰ flytande näring; N 51 %, P 10 % och K 43 % med mikronäring vid varje bevattningstillfälle i 75 l säck. Utförs 1 gång i veckan från april till augusti	X	
Ogräsrensning	Rensning utförs för hand runt stammar för att inte skada barken med vassa redskap. Längre ifrån stammarna kan skyffeljärn eller kultivatorhacka användas till ett djup av minst 3 cm. Flerårigt ogräs skall avlägsnas med hela rotsystemet. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i maj respektive augusti **2ggr/ år**	2g	X
Jord-/ sandkomplettering	Rotogräsfri jord läggs 1,5 till 3 cm tjockt på ytor där klätterväxter växer i jord. *Sandiga ytor* fylls på med samma sorts sand vid behov. Tjocklek på jorden är beroende på sort. Utförs 1:a veckan i maj och görs i samråd med beställare		X

Rabatter

R6 Planteringskärl

Definition: Kännetecknas av ***flyttbara kärl*** som planteras med ***utplanteringsväxter, t.ex. sommarblommor, grönsaker, knölar och blomsterlökar***. *Beställaren komponerar varje år ett unikt blomsterprogram till årets planteringar.* De mjukar upp hårdgjorda ytor med blommande och gröna inslag. De kan också vara viktiga vid sök av föda för insekts - och fågelfaunan. *Ska ge städat och vårdat intryck.*

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Plantering och sättning	Utförs 3 ggr/ år. Blomsterlökar sätts i kärl, 2:a veckan i oktober och blommar till våren. Penséer planteras ut i slutet av mars. De övriga växtslagen planteras ut 1:a veckan i juni och 1:a veckan i oktober. I samband med växtbyte i kärl byts jorden ut och plantorna vattnas igenom. Ny ogräsfri jord ersätter den gamla jorden. *Beställaren upphandlar och beställer allt material utom maskiner, utrustning och arbetskläder samt överlämnar arbetsritning till utföraren som med lämplig utrustning och arbetskraft utför arbetet.* ***Vår:*** Gödsling av blomsterlökar och ev. utplantering av vårblommor i samtliga kärl. ***Sommar:*** Vårblommor och blomsterlökar tas bort samt byte av jord. Plantering av sommarens växter. ***Höst:*** Sommarens växter tas bort. Jorden byts och i några kärl planteras höstens växter och i övriga sätts blomsterlökar.	X	
Tillsyn och åtgärd	Tillsyn och åtgärd utförs en gång varannan vecka under säsong. Åtgärder: – Ogräsrensning sker manuellt – Putsning av vissna växter – *Utbyte av skadade växter i samråd med beställare* – Blasten hos lökar tas bort – Stagning och uppbindning vid behov – Skräp och andra främmande föremål	X	X
Bevattning	Vår- och sommarblommor vattnas 1 gång/ vecka beroende på nederbörd. Övriga vid behov	X	

Vattenanläggningar

V1 Bäckar och sjöar

Definition: Kännetecknas av ***dagvattendammar/ våtmarker***. Har funktionen att samla upp regn- och smältvatten från bebyggt område. Vegetation får skugga högst 50 % av vattenytan.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Renhållning	Renhållning sker på parkytor fram till vattenbryn vid normalt vattenstånd. Skräp avlägsnas 1 gång/ vecka under perioden april – okt. Skräp i bäckar och vattendrag plockas upp från båt i samråd med beställare	X	

Vattenanläggningar

V2 Bassänger och fontäner

Definition: Kännetecknas av anlagda ***dammar*** i parkytor.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn	En gång under säsong görs tillsyn av anläggningarna	X	
Vårstädning/ Påfyllning	På våren görs grundlig rengöring samt borttransport av skräp. Påfyllning av vatten. Igångsättning av fontäner ska ske senast 1 maj i samråd med beställaren	X	
Städning	Under sommaren städas anläggningarna efter avrop. Samtliga främmande föremål, löv, grus och skräp samlas ihop och fraktas bort		X
Höststädning/ Tömning	På hösten sker tömning av bassäng. Eventuell upptagning av pump och vintertäckning. Städning och borttransport av skräp. Vid skadegörelse ska dammen tömmas. Tömning av vatten sker senast den1 november	X	

Vattenanläggningar

V3 Bryggor

Definition: Kännetecknas av ***bryggor*** som är placerade vid offentliga stränder samt servicefaciliteter.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Besiktning	Bryggor besiktigas varje år. Besiktningen skall protokollföras och delges ansvarig beställare	X	

Vattenanläggningar

V4 Spänger

Definition: Kännetecknas av ***landgångar***/ ***ramper*** som placeras vid vissa nedfarter och ökar framkomligheten på stranden.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Utläggning och upptagning	Spängerna läggs ut på våren, klart 15/5, och tas upp vid behov när badsäsongen är slut, klart 30/9	X	
Besiktning	Spänger besiktigas varje år. Besiktningen skall protokollföras och delges ansvarig beställare	X	

Vattenanläggningar

V5 Badtrappor

Definition: Kännetecknas av ***badtrappor*** som är monterade på bryggorna.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Byggtrappor	Trapporna/stegarna sätts i och monters på bryggorna, klart den 15/5	X	
Besiktning	Trapporna besiktigas varje år. Besiktningen skall protokollföras och delges ansvarig beställare	X	

Vattenanläggningar

V6 Livräddarutrustning

Definition: Kännetecknas av ***livbojar och livräddningsbåtar***. De ger en hög säkerhet och trygghetskänsla för besökare på stranden.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Inventering och besiktning	De skall vara placerade på badstranden med max 200 meters avstånd enligt lagen om skydd för olyckor. Inventeras och funktionsbesiktigas en gång per år. Klart till den 15/5	X	

Vattenanläggningar

V7 Duschar

Definition: Kännetecknas av ***duschar*** som är placerade vid offentliga strandtoaletter samt servicefaciliteter.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Öppning och stängning	Duschar öppnas den 15/5 och stängs den 30/9	X	
Tillsyn och städning	Duschar ses över i samband med att toaletterna städas	X	

Natur

N1 Naturpark – öppen

Definition: Kännetecknas av ***naturmark*** där den *huvudsakliga växtligheten består av gräs, ris och örter och har få träd eller buskar*. Marken främjar biologisk mångfald. Har stor betydelse som livsutrymme för växter och djur samt fungerar även som viltkorridor. *Marken ger möjligheter till naturupplevelser, rekreation och friluftsliv.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och åtgärd	Tillsyn görs 2 gånger/ år under vår och höst eller efter kraftiga vindbyar för att upptäcka riskträd samt att notera om det finns tippat trädgårdsavfall. I samband med tillsynen städas ytorna från papper, främmande föremål och sopor. Avvikelser rapporteras till enhetsansvarig	X	
Nedtagning	Nedtagning, bortforsling och återställning i samband med träd görs efter beställning av enhetsansvarig		X
Beskärning	Beskärning utförs om det finns risk för nedfallande grenar över gång- och cykelbanor. Utförs i samråd med enhetsansvarig		X
Slyröjning	Utförs under hösten för att motverka igenväxning. Görs efter uppgjord plan		X
Gallring	Utförs vid behov under hösten för att motverka igenväxning och konkurrens med valda arter. Görs efter uppgjord plan och i samråd med beställaren		X

Natur

N2 Naturpark – trädbevuxen

Definition: Kännetecknas av ***naturmark*** där den *huvudsakliga växtligheten består av träd och/eller buskar i sammanhängande skogsbestånd*. Marken främjar biologisk mångfald. Har stor betydelse som livsutrymme för växter och djur samt fungerar även som viltkorridor. *Marken ger möjligheter till naturupplevelser, rekreation och friluftsliv.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och åtgärd	Tillsyn görs 2 gånger/ år under vår och höst eller efter kraftiga vindbyar för att upptäcka riskträd samt att notera om det finns tippat trädgårdsavfall. I samband med tillsynen städas ytorna från papper, främmande föremål och sopor. Avvikelser rapporteras till enhetsansvarig Ett mindre antal nedfallna ädellövträd ska ligga kvar för att gynna den biologiska mångfalden. Placering görs i samråd med beställaren	X	
Nedtagning	Nedtagning, bortforsling och återställning i samband med träd görs efter beställning av enhetsansvarig		X
Beskärning	Beskärning utförs om det finns risk för nedfallande grenar över gång- och cykelbanor. Utförs i samråd med enhetsansvarig		X
Gallring	Utförs vid behov under hösten för att motverka igenväxning och konkurrens med valda arter. Görs efter uppgjord plan och i samråd med beställaren		X

Natur

N3 Naturpark – trädbevuxen lund

Definition: Kännetecknas av ***naturmark*** med en mer ***genomsiktlig övergång*** mellan tät skog och parkmark, ***en trädbevuxen lund***. Viktigt att träd stammas upp för genomsiktlighet samt att rishögar snyggt placerade ut i *pedagogiskt syfte* och för att *främja biologisk mångfald*. Innehåller natur med huvudsakligen *inhemska arter* av växter som bildar mer eller mindre sammanhängande bestånd. Har stor betydelse som livsutrymme för växter och djur samt fungerar även som viltkorridor. *Marken ger möjligheter till naturupplevelser, naturpedagogik, rekreation och friluftsliv.*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och åtgärd	Tillsyn görs 1 gång/ år eller efter kraftiga vindbyar för att upptäcka riskträd samt att notera om det finns bra sikt under trädkronorna. Utplacerade faunadepåer görs efter uppgjord plan. Avvikelser rapporteras till enhetsansvarig	X	
Nedtagning	Nedtagning, bortforsling och återställning i samband med träd görs efter beställning av enhetsansvarig		X
Beskärning	Beskärning utförs om det finns risk för nedfallande grenar över gång- och cykelbanor. Utförs i samråd med enhetsansvarig		X
Uppstamning och siktbeskärning	Uppstamning utförs vid behov för att skapa lund karaktär med sikt under trädkronor. Utförs i samråd med beställaren		X
Slyröjning	Utförs 1 gång/ år under hösten för att motverka igenväxning. Görs efter uppgjord plan	X	
Gallring	Utförs vid behov under hösten för att motverka igenväxning och konkurrens med valda arter. Görs efter uppgjord plan och i samråd med beställaren		X

Kultur

K1 Kulturbyggnadsverk

Definition: Kännetecknas av ***kulturbyggnadsverk*** som påminner om svunna tider och är placerade i parker och grönområden. De har ofta fått nya funktioner med en bibehållen skalkonstruktion. Funktionerna varierar från att användas till cykelstall till att ge utrymme för vila, sammankomster, rumsavgränsa och för att förstärka den historiska karaktären till omgivande miljö.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn, städning och reparation	Brister som innebär skaderisk för person ska omgående rapporteras till enhetsansvarig. Ytan ses över en gång i veckan och plockas fri från skräp och främmande föremål under snöfria månader	X	
Vintertid	Halkbekämpning och snöskottning utförs på alla relevanta ytor	X	
Underhåll	Reparation-, målnings- och rengöringsarbeten som behöver göras rapporteras till enhetsansvarig		X
Rensning av ogräs, mossa och alger	I fogar, på tak- och fasadytor tas ogräs, alger och mossa bort efter beställning av enhetsansvarig		X
Byte av material	Nedmontering, bortforsling och byte av skadat material sker efter beställning av enhetsansvarig		X

Kultur

K2 Konstverk

Definition: Kännetecknas av utplacerade ***konstverk*** i parker, grönområden och på torg. Konstverken ska stimulera våra sinnen och berika oss tankemässigt. De ska även ingå i upplevelsen av en plats där konstverket står. De konstnärliga uttrycken kan vara knutna till en miljö och-/eller en konstnär.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn, städning och reparation	Brister som innebär skaderisk för person ska omgående rapporteras till enhetsansvarig. Ytor intill konstverken ses över en gång i veckan och plockas fria från skräp och främmande föremål under snöfria månader	X	
Vintertid	Halkbekämpning och snöskottning utförs på alla intilliggande relevanta ytor	X	
Underhåll	Underhåll sker efter beställning enligt upprättad plan. Akuta reparations-, målnings-, oljnings- och rengöringsarbeten rapporteras till enhetsansvarig		X
Rensning av ogräs, mossa och alger	Borttagning av ogräs, alger och mossa sker efter beställning enligt upprättad plan		X
Byte av material	Nedmontering, bortforsling och byte av skadat material sker efter beställning av enhetsansvarig		X

Markbeläggning

M1 Asfalt

Definition: Kännetecknas av ytor belagda med asfalt inklusive kantstöd, körvägar, parkeringsplatser, sportplaner, uteplatser, gång- och cykelvägar. Vinterväghållning och sopning sker efter upprättade kartor.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Grenar, främmande föremål, grus och skräp samlas ihop och fraktas bort. Klart senast 1/5	X	
Höststädning	Löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Större löv ansamlingar på ängs- och gräsytor samlas ihop och fraktas bort. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11	X	
Tillsyn/ underhållsstädning	Utföraren påtalar till beställaren om det finns behov av reparationer. Under sommar och vinter görs städning efter avrop. Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Utförs 1 gång/ månad. För skolor och förskolor påtalar utföraren för beställaren om det finns behov av reparationer. Städning utförs 1 gång/ vecka	X	
Lagning	Lappning och lagning av asfalt görs efter beställning		X
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	
Upptagning av sand	Upptagningen av sand utförs dels under koncentrerad tid efter avslutade vinter- och halkbekämpnings-arbeten, dels under vinterperioden, då halkbekämp-ningsmaterialet bildar högar eller dammar. Särskild riskbedömning ska göras. Yta skall efter avslutade vinterarbeten vara fria från sand och grus utan kvarlämnade högar, ränder och sediment. Hopsamling och borttransport samt ev. miljögifter. Vårstädningen skall vara slutför senast den 15 juni	X	

Markbeläggning

M2 Sten och plattytor

Definition: Kännetecknas av ytor belagda med ***trampstenar***, ***klippstenar, naturstenar, tegel eller betongplattor***

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och städning	Ytan ses över en gång i veckan och plockas fri från skräp och främmande föremål under snöfria månader	X	
Vårstädning	Samtliga främmande föremål, löv, grus och skräp samlas ihop och fraktas bort. Sopning utförs när säsongens halkbekämpning anses avslutad. Där sopning inte kan göras maskinellt utförs arbetet manuellt. Klart senast 1/5	X	
Höststädning	Samtliga främmande föremål, löv och skräp samlas ihop och fraktas bort. Där sopning inte kan göras maskinellt utförs arbetet manuellt. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Större löv-ansamlingar på klippta gräsytor samlas ihop och fraktas bort. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	
Vintertid	Halkbekämpning och snöskottning utförs på alla relevanta ytor	X	
Ogräsrensning	I fogar tas ogräs och mossa bort med rotorlie.. Ogräs runt trampstenar och klippstenar i sandytor avlägsnas för hand. Fogsand ska tillföras vid behov. Utförs vid ett tillfälle i maj.	X	
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	
Lagning	Lagning och lappning utförs efter beställning		X

Markbeläggning

M3 Singelytor

Definition: Kännetecknas av ytor belagda med singel för gångytor och täckning av rabattytor

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Singel som hamnat på angränsande ytor, sopas tillbaka. Klart senast 1/5	X	
Höststädning	Löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Större löv ansamlingar på ängs- och gräsytor samlas ihop och fraktas bort. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	
Ogräsrensning	Rensning utförs med skyffeljärn 2 ggr/ år alt. harvning. Lösgjort ogräs samlas ihop och fraktas bort	X	
Städning	Under sommar och vinter görs städning efter avrop. Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort		X
Sladdning	Sladdning utförs 1 gång/ år. Mindre justeringsmaterial ingår	X	
Harvning	Utförs vid behov, men högst 1 gång/ år. Vid harvning ska allt ogräs krattas upp och fraktas bort		X
Pågrusning	Justeringsgrusning utförs efter beställning 1 gång/ år		X
Rensning brunnar	*Totalt funktionsansvar.* Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	

Markbeläggning

M4 Grusytor

Definition: Kännetecknas av ytor belagda med naturgrus och stenmjöl.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Klart senast 1/5	X	
Höststädning	Löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Större löv ansamlingar på ängs- och gräsytor samlas ihop och fraktas bort. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	
Städning	Under sommar och vinter görs städning efter avrop. Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort		X
Sladdning	Sladdning utförs 2 gånger/ år. Mindre justeringsmaterial ingår. Utförs i maj och augusti	X	
Harvning	Utförs vid behov, men högst 1 gång/ år. Vid harvning ska allt ogräs krattas upp och fraktas bort		X
Rensning brunnar	*Totalt funktionsansvar.* Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	

Markbeläggning

M5 Sandyta – strid/ bakbar

Definition: Kännetecknas av ***sand för lek***. Sanden kan antingen vara strid för att användas till *fallskydd* runt lekutrustning eller *bakbar sand* för att användas till sandlådor.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och åtgärd	Två gånger under säsong görs tillsyn på allmänna lekplatser. Vid skola/ förskola görs tillsynen kontinuerligt av respektive skolas personal	X	
Vårstädning	Samtliga främmande föremål, löv, grus och skräp samlas ihop och fraktas bort. Klart senast 1/5	X	
Ogräsbekämpning	Ogräs i sandytor avlägsnas. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i maj respektive augusti **2 ggr/ år**	2g	X
Påfyllning	Påfyllning av fallunderlag utförs vid behov, högst 1 gång/ år		X
Byte av bakbar sand	Utförs endast efter beställning av enhetsansvarig		X

Markbeläggning

M6 Sandytor - växter

Definition: Kännetecknas av ***sandytor täckta av växter och naturstenar*** i anläggningar med olika funktioner och ***karaktärsskapande skönhetsvärden.*** De förekommer oftast i ett *stiliserat rumsligt tema* tillsammans med andra växter. *Sandytorna är viktiga som biotoper för insekts- och fågelfaunan. Speciellt för vilda bisamhällen och dagfjärilar. Ska ge städat och vårdat intryck*

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Samtliga främmande föremål, löv, grus och skräp samlas ihop och fraktas bort. Klart senast 1/5	X	
Höststädning	Samtliga främmande föremål, löv och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Större lövansamlingar på ängs- och gräsytor samlas ihop och fraktas bort. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	
Vintertid	Buskar ska hållas fria från snöhögar med utsatta snökäppar	X	
Ogräsrensning	Ogräs i sandytor avlägsnas. Allt ogräs fraktas bort från platsen. Utförs i maj t.o.m. augusti **7 ggr/ år**	7g	X
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	
Bikupor	Utplacerade bikupor ska bevaras ostörda	X	
Sandkomplettering	Sandiga ytor fylls på med samma sorts sand vid behov. Utförs 1:a veckan i maj och görs i samråd med beställare		X

Markbeläggning

M7 Armerat gräs

Definition: Kännetecknas av ytor med gräsarmering gjorda av hårdplast eller av betong. De tål högre belastning och slitage vid t.ex. bilparkering och påkörning.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Grenar, främmande föremål, grus och skräp samlas ihop och fraktas bort efter att säsongens halkbekämpning anses avslutat	X	
Höststädning	Löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Större löv ansamlingar på ängs- och gräsytor samlas ihop och fraktas bort. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11	X	
Tillsyn/ underhållsstädning	Utföraren påtalar till beställaren om det finns behov av reparationer. Under sommar och vinter görs städning efter avrop. Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Utförs 1 gång/ månad. För skolor och förskolor påtalar utföraren för beställaren om det finns behov av reparationer. Städning utförs 1 gång/ vecka	X	
Gräsklippning	Utförs efter behov, högst 4 ggr/ år	X	
Reparationssådd och Lagning	Repartionssådd och lagning utförs efter beställning		X
Rensning brunnar	Totalt funktionsansvar. Galler och brunnar rensas från skräp. Tillsyn, rensning och återställande av fallskydd ingår. Rensning manuellt, med rensskopa eller slamsugning görs för att upprätthålla brunnens funktion	X	

Markbeläggning

M8 Gummiasfalt

Definition: Kännetecknas av ytor belagda med gummi. Används som fallskydd kring lekredskap.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Grenar, främmande föremål, grus och skräp samlas ihop och fraktas bort. Ytan spolas med vatten enligt tillverkarens anvisningar. Utförs när säsongens halkbekämpning anses avslutad.	X	
Höststädning	Löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Större löv ansamlingar på ängs- och gräsytor samlas ihop och fraktas bort. Ytan spolas med vatten enligt tillverkarens anvisningar. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11	X	
Tillsyn/ underhållsstädning	Utförs i samband med tillsynen av lekutrustning. Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Utförs två gånger per säsong För skolor och förskolor påtalar utföraren för beställaren om det finns behov av reparationer och ytterligare städning	X	
Lagning	Lappning och lagning utgörs efter beställning. Endast tillverkarens originalbeläggning ska användas för att säkerställa kvalitet och estetik		X

Markbeläggning

M9 Trädäck

Definition: Kännetecknas av vistelseyta tillverkat av trä, t.ex. för terrass och uteplats.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och reparation	Utförs i maj och september. Brister som innebär skaderisk för person ska omgående rapporteras till enhetsansvarig. Mindre reparation- och rengöringsarbeten utförs vid behov. På skolor görs tillsynen av personal på respektive skola och rapporteras till beställaren	X	
Rengöring och oljning	Träslag av **Robinia** behandlas inte, utan ska åldras med naturlig grå patina. Efter tillsyn ska ytorna rengöras och övrigt obehandlat trä ska oljas in 1 gång/år. Klart senast 1/6.	X	
Byte av material	Nedmontering, bortforsling och byte av skadat material sker efter beställning av enhetsansvarig		X

Markbeläggning

M10 Barkflis

Definition: Kännetecknas av ytor med barkflis. Det används som fallunderlag för lek- och sportytor samt för täckning av rabattytor.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Vårstädning	Grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Singel som hamnat på angränsande ytor, sopas tillbaka. Klart senast 1/5	X	
Höststädning	Löv, grenar, främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort. Löv blåses ut, om möjligt, i intilliggande gräsyta och finfördelas med gräsklippare. Alternativt blåses löven vidare ut i naturmark för förmultning. Större löv ansamlingar på ängs- och gräsytor samlas ihop och fraktas bort. Utförs när huvuddelen av löven har fallit. Klart senast 10/11.	X	
Påfyllning av markbeläggning	Justering och påfyllning görs efter avrop och i samråd med beställaren		X
Städning	Under sommar och vinter görs städning efter avrop. Samtliga främmande föremål och skräp samlas ihop och fraktas bort		X

Markutrustning

Ma1 Cykelställ

Definition: Kännetecknas av ***cykelställ*** avsedda för att parkera cyklar på ett stadigt sätt.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och reparation	Utförs i april och september. Mindre reparation- och rengöringsarbeten utförs vid behov. På skolor görs tillsynen av personal på respektive skola. Protokoll över fel och brister överlämnas till beställaren	X	
Reparation och underhåll	Underhåll med rostskyddsbehandling, målning och mindre reparationer utförs efter behov. Större reparationer utförs efter beställning av enhetsansvarig		X
Byte av utrustning	Nedmontering, bortforsling och byte av skadad utrustning sker efter beställning av enhetsansvarig		X

Markutrustning

Ma2 Trappor

Definition: Kännetecknas av ***trappor*** för att förbättra framkomligheten i terräng med höjdskillnader.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Besiktning	Utförs 1 gång/ år. Klart 30/11	X	
Reparation och underhåll	Brister som kan medföra olycksrisk åtgärdas omgående. Underhåll sker efter beställning		X
Ogräs- och algbekämpning	Trappor rensas fria från ogräs och alger. Utförs vid två tillfällen per år, i april och september.	X	
Sopning	I samband med ogräs- och algbekämpning samt när översvämningsmaterial som t.ex. grus och jord hamnar på trapporna - sopas de rena	X	

Markutrustning

Ma3 Mur

Definition: Kännetecknas av ***kallmurar och bruksmurar.*** Kan vara kallmurar som terrasserade slänter med klippstenar eller murar av röd kalksten. Används för att avgränsa ett område eller för att ta upp höjdskillnader i terrängen.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Besiktning	Utförs 1 gång/ år. Klart 30/11	X	
Reparation och underhåll	Vid terrasserade slänter med kallmur av natursten (Klipp stenar) återställs bortspolad sand och makadamstenar. Ifylls alltid så att ”klippskrevornas” nedersta 20 cm får nytt 16-32 makadam. Utförs i samråd med enhetsansvarig	X	
Ogräsrensning	Vid kallmurar av t.ex. röd kalksten och terrasserade slänter tas ogräs bort i fogar. Utförs vid två tillfällen per år, i april och september.	X	

Markutrustning

Ma4 Allmän utrustning

Definition: Kännetecknas av ***utrustning*** som är förankrad eller lösa i mark, t.ex. pergola, grillringar, skyltar, stängsel, plank, staket, lösa och fasta parkmöbler. Används som element för att ge utrymme för vila, rumsavgränsa och för att förstärka karaktären till miljön.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn och reparation	Utförs i maj och september. Brister som innebär skaderisk för person ska omgående rapporteras till enhetsansvarig. Mindre reparation- och rengöringsarbeten utförs vid behov. På skolor görs tillsynen av personal på respektive skola och rapporteras till beställaren	X	
Rengöring och oljning	**Pergola** i träslag av **Robinia** behandlas inte, utan ska åldras med naturlig grå patina. Efter tillsyn ska grillringar tömmas på skräp och överskott av grillkol. Parkmöbler, plank, staket, grillgaller och grillringar ska rengöras och trä ska oljas in 1 gång/år. Lösa parkmöbler tas in innnan vintern och tas ut till våren. Klart senast 1/6.	X	
Byte av utrustning	Nedmontering, bortforsling och byte av skadad utrustning sker efter beställning av enhetsansvarig		X
Bikupor/ Fjärilshokar	Utplacerade holkar och kupor ska skötas för att bibehålla aktuellt utseende med färgsättning m.m. Förändringar görs i samråd med beställaren	X	

Markutrustning

Ma6 Sandlådor för halkbekämpning

Definition: Kännetecknas av ***lådor med sand*** för halkbekämpning**.**

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Utplacering	Om inte lådorna står permanent på platsen ska de placeras ut senast under oktober månad	X	
Påfyllning	Påfyllning sker med sandkross 0 – 8 mm vid behov	X	

Markutrustning

Ma7 Toaletter

Definition: Kännetecknas av ***offentliga toaletter*** vid badplatserna. De bidrar med service till badgäster.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Öppning och stängning	Toaletterna öppnas den 15/5 och stängs den 30/9	X	
Tillsyn och städning	Toaletterna hålls öppna under badsäsongen och städas 3 ggr/ vecka. Klotter och funktionsstörningar rapporteras omgående till beställaren	X	

Avfallsbehållare

A1, A2 Papperskorgar- park och gata

Definition: Kännetecknas av ***behållare*** i plast eller metall för avyttring av ***skräp***. De bidrar till att hålla omgivande miljöer rena.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn	Överfulla papperskorgar töms omgående. Tillsyn görs veckovis	X	
Periodiskt underhåll	En gång per säsong underhålls metallocken där fästen smörjs och muttrar dras åt. Papperskorgarna riktas om, om de sitter snett		X
Rutintömning	Tömning sker årligen 2 ggr/ vecka	X	
Evenemangstömning	Före ett evenemang, töms närliggande papperskorgar efter beställning av enhetsansvarig		X
Byte av utrustning	Nedmontering, bortforsling och byte av skadad utrustning sker efter beställning av enhetsansvarig		X

Avfallsbehållare

A3 Hundpåsestation

Definition: Kännetecknas av ***behållare försedda med hundbajspåsar***. De bidrar till att hålla omgivande miljöer rena från kvarliggande träck.

Antal:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Tillsyn	Tillsyn görs veckovis	X	
Periodiskt underhåll	En gång per säsong besiktigas behållarna och riktas om, om de sitter snett	X	
Påfyllning av påsar	Vid behov fylls det på med nya hundbajspåsar	X	
Byte av utrustning	Nedmontering, bortforsling och byte av skadad behållare sker efter beställning av enhetsansvarig		X

Lekplats

L1 Lekplatsutrustning

Definition: Kännetecknas av ***lekutrustning*** som är förankrad i mark t.ex. gungor, klätterställning, rutschbana m.m. Lekredskapen är oftast placerade flera stycken på en lekplats. Utrustningen markeras med **en** symbol på plan. Antalet återges i ett Lekplatsprogram. Lekplatserna fungerar som sociala mötesplatser för barnfamiljer samt utvecklar barnens motorik och kreativitet.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Rengöring	Utförs vid behov, men högst 1 gång/ år	X	
Periodiskt underhåll	En gång per säsong underhålls redskapen. Kullager smörjs, muttrar dras åt och slitna delar byts ut		X
Tillsyn	Två gånger under säsong görs tillsyn på allmänna lekplatser. Vid skola/ förskola görs tillsynen kontinuerligt av respektive skolas personal	X	
Säkerhetsbesiktning	Görs enligt normen EN 1176-77 av certifierad besiktningsman. Fotodokumentation av utrustningen och dess brister skall göras en gång/ år under våren	X	

Lekplats

L2 Sportutrustning

Definition: Kännetecknas av ***sportutrustning*** som är förankrad i mark t.ex. redskap för utegym, ställning för volleyboll nät och bouleredskap. Redskapen är oftast placerade flera stycken på en sportplats. Utrustningen markeras med **en** symbol på plan. Antalet återges i ett sportplatsprogram. Sportplatserna fungerar som sociala och hälsobefrämjande mötesplatser.

Yta:

Skötselinsats	Arbetsmoment	FP	AP
Rengöring	Utförs vid behov, men högst 1 gång/ år	X	
Periodiskt underhåll	En gång per säsong underhålls redskapen. Kullager smörjs, muttrar dras åt och slitna delar byts ut		X
Tillsyn	Två gånger under säsong görs tillsyn på allmänna sportplatser. Vid skola/ förskola görs tillsynen kontinuerligt av respektive skolas personal	X	